

LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai
El. p. smmin@smsm.lt

**PASIŪLYMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO
MINISTRO 2017-08-30 ĮSAKYMU NR. V-663 PATVIRTINTO PSICHOLOGINĖS
PAGALBOS TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PAPILDYMO**

2024-02-26 Nr. 1

Viešoji įstaiga „Šiaurės Lietuvos kolegija“ ir partneriai: FURIM Institutt, Šiaulių jaunimo organizacijų asociacija „Apskritasis stalas“ (ŠJOA AS), Šiaulių apskrities žydų bendruomene (ŠAŽB) ir Šiaulių „Santarvės“ gimnazija, pagal projektą „Šiaulių apskrities jaunimo antikorpacinis ugdymas didinant įsitraukimą į viešosios politikos formavimą“ (paraiškos kodas K2-01-IP-V-152), įgyvendinanti veiklą Nr. 2.2. „48 jaunimo atstovų iš 7 Šiaulių apskrities savivaldybių įtraukimas į viešosios politikos formavimą bei moderuojamų viešojo valdymo pasiūlymų rengimo darbo grupių suorganizavimas, parengiant ir atsakingoms valstybės ar savivaldybės institucijoms pateikiant 8 pasiūlymus dėl viešojo valdymo sprendimų (2 tautinių mažumų integracijos klausimais) bei advokacijos pagalba siekiant jų priėmimo“ bei vykdydama šioje veikloje numatytus įsipareigojimus, parengė ir Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai šiuo raštu teikia pasiūlymą „Dėl Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017-08-30 įsakymu Nr. V-663 patvirtinto psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo papildymo“ (toliau – Pasiūlymas). Pasiūlymu siekiama teigiamų teisinio reglamentavimo pokyčių.

Pasiūlymo rengimą paskatinusios priežastys. Bendrojo ugdymo įstaigose esantys psichologai teikia paramą mokiniams individualių ar grupinių užsiėmimų metu, padeda įveikti emocinius iššūkius, susidoroti su akademinė įtampa ir padeda užmegzti socialinius santykius. Vis dėlto, regionuose ir mažesniuose miestuose esančiose mokymo įstaigose (mokyklose), psichologinė pagalba mokiniui ne visada gali būti užtikrinta. Tam įtaką daro mokyklos psichologo profesijai keliami reikalavimai, mažas gyventojų skaičius regionuose ir šios profesijos darbuotojų trūkumas.

Analizuojant jaunimo sergamumą psichikos ir elgesio sutrikimais, atkreiptinas dėmesys, kad Statistikos departamento duomenimis, matomas didėjantis jaunimo (14-29 m. amžiaus) sergamumas. Psichikos ir elgesio sutrikimais 2020 m. sirgo 22 765 asmenys, 2021 m. – 24 848 asmenys, o 2022 – 27 098 asmenys. Iš pateiktų Statistikos departamento duomenų matoma, kad psichikos ir elgesio sutrikimais sergančių jaunų asmenų (14-29 m.) skaičius kasmet didėja. Tai kelia didelį susirūpinimą.

Nerimą kelia tai, kad regionuose esančiose mokyklose, mokiniams susiduriantiems su emociniais iššūkiais, nesutarimais su kitais mokiniais, mokytojais ar tėvais, jie ne visada turi galimybę pasikalbėti, pasitarti su mokyklos psichologu apie mokinių elgesį, emocinius išgyvenimus ir kita. Atsižvelgus į mokyklos psichologo funkcijas, mokykloje jis stiprina mokyklos bendruomenės psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą bei prevencinėmis priemonėmis skatina saugios ir palankios ugdymuisi aplinkos mokymo įstaigoje kūrimą. Mokykloje nesant psichologo, galima teigti, kad mokyklos bendruomenės, tame tarpe ir mokinių, psichologiniam atsparumui bei emocinei sveikatai kyla iššūkių.

Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytas aplinkybes, Pasiūlymo rengimo grupė siūlo:

SIŪLYMAS.

Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017-08-30 įsakymu Nr. V-663 patvirtinto Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo (toliau tekste – Aprašas) 3¹ dalyje yra numatyta, kad mokiniams, kurie mokosi kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, psichologinė pagalba teikiama tiesioginiu būdu. Mokiniams, kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu dėl tam tikrų atvejų (Aprašo 11.1 ir 11.4 papunkčiuose) vykdomos tiesioginiu būdu, o Aprašo 11.2 ir 11.3 papunkčiuose – nuotoliniu ir (arba) tiesioginiu būdu. Karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio (ekstremali temperatūra, gaisras, potvynis, pūga ir kt.), keliančio pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei laikotarpiu Aprašo 11.2 ir 11.3 papunkčiuose nurodytos veiklos vykdomos nuotoliniu ir (arba) tiesioginiu būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių pobūdį.

Pasiūlymo rengėjų nuomone, Apraše nėra teisiškai sureguliuota, koku būdu ir kurioje vietoje (mokykloje ar sveikatos priežiūros įstaigoje) gali būti teikiama psichologinė pagalba mokiniams, kurių mokymo įstaigose psichologo, kaip atskiro darbuotojo, nėra. Taip pat pažymėtina, kad psichologinė pagalba turėtų būti teikiama vienodu būdu (tiesiogiai arba nuotoliu) dėl visų psichologinių problemų, jų neišskiriant.

Siūloma Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017-08-30 įsakymu Nr. V-663 patvirtinto Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo 3¹ dalį pakeisti, taip, kad psichologinė pagalba būtų teikiama vienodu būdu (tiesiogiai arba nuotoliu) dėl visų psichologinių problemų, jų neišskiriant. Taip pat papildyti Aprašo 14 dalį, į ją įtraukinat naują nuostatą, užtikrinančią mokinių psichologinės pagalbos teikimą ne tik tiesioginiu, bet ir nuotoliniu būdu.

Tikimasi, kad pateiktas Pasiūlymas bus apsvarstytas ir atsižvelgiant į Pasiūlymo turinį Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerija inicijuos teisės aktų tobulinimą. Pasiūlymo rengėjų grupė tikisi tolesnio efektyvaus ir komunikacinio bendradarbiavimo su Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerija:

- patvirtinimo, kad šis 2024 m. vasario 26 d. elektroniniu paštu Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pateiktas raštas „Pasiūlymas dėl Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017-08-30 įsakymu Nr. V-663 patvirtinto psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo papildymo“ (Nr. 1) yra gautas ir užregistruotas;
- atsakomosios reakcijos bei informacijos raštu apie tai, ar ir kada rašte pateiktas Pasiūlymas bus svarstomas;
- informacijos raštu apie tai, ar šiame rašte pateikto Pasiūlymo pagrindu numatomi atlikti ir/ar yra faktiškai atlikti teisinio reglamentavimo pakeitimai.

Esant poreikiui ir galimybėms, Pasiūlymo rengėjai yra pasiruošę tolimesnei diskusijai su ministerijos darbuotojais ir specialistais.

Pasiūlymą parengė IV darbo grupės nariai, kurią sudaro 12 Šiaulių apskrities jaunimo atstovų (14-29 m.).